

Logisztika – Tegnap, ma, holnap (Recenzió)

HACKL János¹

¹ Soproni Egyetem Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Doktori Iskola

[Vásárhelyi Árpád: Logisztika tegnap, ma, holnap. L'Harmattan, Budapest, 2020. p. 129. ISBN 978-963-414-612]

Dr. Vásárhelyi Árpád Budapesten született 1976-ban. Tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte. Első diplomáját a Bölcsészettudományi Karon szerezte olasz nyelv és irodalom szakon. Ezt követően jogi útra lépett és folytatta tanulmányait az Állam- és Jogtudományi Karon, ahol később doktori fokozatot szerzett. Tanulmányai befejeztével számos szállítmányozási cégnél töltött be vezetői feladatot és szerzett mély ismeretet, melyet „Logisztika tegnap, ma, holnap” című munkájában tár a nagy nyilvánosság elé. Könyvében bemutatja a logisztika és az ellátási láncok kapcsolatát, szoros összefüggését, valamint azt is, hogy miként vált a logisztika komplex iparággá az elmúlt években.

Elsőként a logisztikai és egyéb szállítmányozási szerződéseket mutatja be munkájában, majd a szállítmányozási folyamatokat támogató rendszerekről ad összefoglaló képet, kitérve ezen rendszerek támogatására felépített rendszerekre és a szállítmányozás digitalizációjára.

Munkája nem csak a logisztikára fókuszál, felhívja a figyelmet a szállítmányozás során megnövekedett forgalom következtében történő balesetekre, illetve fellépő környezetkárosító tevékenységekre. Számításai szerint 2030-ra az évi 8.000 halálos baleset mellett éves szinten 220 millió tonna széndioxiddal és nitrogén-dioxiddal fogja az iparág növelni a környezetszennyezést.

Könyvét a Magyarországon kevésbé ismert, de patinás L'Harmattan francia kiadó jelentette meg magyar nyelven. A L'Harmattan fő profilját

¹ E-mail: E-mail: hackl.janos@phd.uni-sopron.hu | MTMT: 10086199

tekintve tudomány, jogtudomány, ismeretterjesztés és művészeti kiadványok mellett szépirodalmi művek forgalmazásával is a könyvpiac egy meghatározó alakja Európa szerte.

Könyve első fejezetében Vásárhelyi a szállítmányozási szerződések egyediségére és problematikájára hívja fel a figyelmet és jogi szempontból mutatja be a csomag szállítása során felmerülő jogi problémákat. Kitér arra is, hogy melyek a szerződéskötés általános elemei, milyen a megfelelő nyelvezet, kinek, milyen felelősségvállalási kötelezettségei vannak, kikre milyen hazai és nemzetközi jogszabályok vonatkoznak, milyen időbeli kihívások merülhetnek fel, mi a következménye a hibás teljesítéseknek, illetve a vis major eseteknek, valamint milyen biztosítási mechanizmusokkal kell egy fuvarozónak rendelkeznie. Művében nem csak a közúti szállítmányozásra fókuszál, külön felhívja a figyelmet a vízi, légi és vasúti szállítmányozásra és azok egyedi jogi követelményeire is.

A könyv második fejezetében a gyűjtőszállítványozást mutatja be, annak múltjától a jelenéig. A fejezetet Gottfried Schenker bécsi speditőr történetével vezeti be, aki a szállítmányok kombinálásával teszi lehetővé a költségek csökkentését az 1800-as években, és a századforduló végére elsőként indítja útjára Bécs – Párizs útvonalon az első gyűjtővagont. A fejezetből csak néhány kulcskifejezést szeretnék kiemelni, mint a napjainkban oly divatos árukövetést, vagy a cross-dock-ot, mely segítségével a raktárakban a beérkező árukat újra rendszerezve készítik elő azokat a következő fuvarra, ezzel lehetővé téve az áruk és a korábbi szállítmányok új desztinációjának kialakítását. Szó esik még a fejezetben a befektetések tervezett megtérüléséről, illetve a gyűjtőszállítmányok aktuális trendjéről, melyek már önmagukban is felkeltik az olvasó figyelmét.

A könyv harmadik fejezete a hazai logisztikai szolgáltatók makrogazdasági tendenciáival foglalkozik, amiben egy érdekes párhuzammal kezd a szerző, rávilágítva arra, hogy a makrogazdasági folyamatokban sincs feltétlenül új a nap alatt, és egy római kori hasonlattal mutat rá arra a közgazdasági jelenségre, melynek következtében nyolcszorosára ugrott egy számár ára a meghódított területeken.

A könyv következő fejezete a magyarországi útdíj fizetés működési elvét és annak bevezetését mutatja be. A fejezetben szó esik Emőri Gábor, az i-Cell Kft. vezérigazgatójának történetéről, arról, hogyan hozta fejlesztették le csapatával két és fél hónap alatt az elektronikus útvonal tervező rendszert és a járművek regisztráló rendszerét. S bár 2013-ban ezen rend-

szer megelőzte korát, az Európai Unió közlekedésügyi felelőse Siim Kallas jelezte, hogy az elkészült rendszer, a díjak mértéke, és az egész koncesszió nincs összhangban az uniós direktívákkal.

Multimodális megoldások című fejezetében érdekes leírást olvashatunk Magyarország geológiai helyzetéről és a Hungarocargo szállítmányozási vállalatról, amelyik a korábbi – KGST – piacgazdálkodás hiányosságaiból kovácsolt előnyöket azáltal, hogy jelentőségteljes forgalmat bonyolított visszfuvar szolgáltatásával.

Szó esik még a 2010-es évek trendjéről, és annak logisztikai hatásáról. Miképp Európából a Távol-Keletre kerültek át az összeszerelő gyárak, úgy új modalitási lehetőségre van szükség a megnövekedett kereslet-kínálat kielégítésére, melyre alternatívaként merül fel a tengeri-hajózási szállítmányozás és a légi szállítványozás. Az igazi megoldás természetesen egy Transz-Szibériai vasút lehetne, de erre megfelelő módon mégsem fordítottak erőforrásokat a régió politikai hatalmai.

Művének végén Vásárhelyi még hosszasan értekezik a digitalizáció és a Big Data jelenségéről a szállítványozási folyamatokban, melyeknek köszönhetően komplexebb, precízebb és hatékonyabb logisztikai ellátási láncok épülhetnek ki. Rámutat továbbá arra is, hogy ezen új technológiai szükségletek mennyi új lehetőséget adnak új tech-start up-ok létrejöttére.

A könyv a szállítványozás során megnövekedett zajvédelmi megoldások bemutatásával zárul vasúti teherfuvarozásban.

Összeségében egy rendkívül érdekes és olvasmányos stílusban megírt műnek tartom a fentiekben bemutatott könyvet, ami a jogi bevezetőt követően olyan izgalmasra sikerült értekezésűgyűjtemény, hogy szó szerint lehetetlen volt letenni a könyvet. Nagy szeretettel ajánlom mindenkinek, aki érdeklődik a logisztika és a magyar szállítványozás XXI. századi története iránt és szeretne egy színvonalasan megírt mű alapján betekintést kapni ennek helyzetébe.